

LAUSUNTO

21.9.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

Lausuntopyyntö 28.08.2020 VN/18706/2020-OKM-1

Kouvolan kaupungin/Kouvolan seudun ammattiopiston (KSAO) lausunto luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista

Kouvolan kaupunki/KSAO lausuu seuraavaa:

Ammatillinen koulutus varmistaa omalla alueellaan elinvoimaa ja kilpailukykyä. Kuluneiden vuosien aikana koulutuksen rahoitusta on pienennetty noin 30 %. KSAO on säästänyt useiden tutkintojen kuluissa ja kiinteistökuuluissa viimeisen viiden vuoden aikana, jonka seurauksen talous on tällä hetkellä tasapainossa. Tästä johtuen ei ole kohtuullista, että opiskelijavuoden yksikköhintaa tarkistetaan nyt alaspäin. Tämä saattaisi johtaa talouden epätasapainoon. Kun ammatillisen toisen asteen rahoitukseen kohdistettiin vuosisadan suurin leikkaus (12,48 %) vuonna 2017, lähes kaikki ammattiopistot joutuivat tasapainottamaan kulujen vähentämisen vuosille 2018 – 2019. Tällöin näiden kahden rahoitusvuoden vertaaminen toisiinsa tuottaa jatkuvasti pienenevän resursoinnin.

Ammatillisen toisen asteen opetuksen laadun ylläpitäminen ja riittävän opetuksen ja ohjauksen turvaaminen on käytännössä mahdotonta, mikäli nyt jo niukkaa rahoitusta edelleen vähennetään.

1. Opiskelijavuosilaskenta

Koko loma-ajan vähentäminen opiskelijavuosista tuntuu kohtuuttomalta. Opiskelijoiden lomien vaikutus rahoitukseen saattaa johtaa lomien poistamiseen, mikä ei ole omiaan lisäämään opiskelijoiden hyvinvointia ja jaksamista.

Olemme siirtäneet osaamisen kehittämistä vahvasti työelämään ja kaikessa ammatillisessa koulutuksessa tulisi muutoinkin noudattaa samoja lomakäytäntöjä kuin työelämässä. Toisen asteen opiskelijoiden tasavertainen kohtelu edellyttää lomat myös ammatillisessa koulutuksessa ilman rahoitusvaikutuksia. Ehdotettu muutos lomien kirjaamisesta lisää myös hallinnollista työtä mahdollistaen edelleen koulutusjärjestäjän virheellisen toiminnan tai jopa keinottelun. Tämä voi johtaa eri koulutusjärjestäjien epätasa-arvoiseen kohteluun. Opiskelijavuosilaskenta tulisi olla yksiselitteisempi.

Ehdotus: Olisi selkeämpää, jos opiskelijavuodesta vähennettäisiin laskennallinen määrä lomapäiviä. On vähintäänkin erikoista, että ammatilliselle koulutukselle ehdotetaan tällaista rahoitusjärjestelmää, mutta muu toinen aste välttyisi lomapäivien vähentämiseltä. Tämä asettaa eri koulutusasteet eriarvoiseen asemaan.

2. AT/EAT -tutkinnot

AT/EAT -tutkintojen kertoimet laskevat huomattavasti. Perusrahoituksen lisäksi kerroin laskee myös suoritusrahoituksessa, joten vaikutus tuplaantuu. Monet AT/EAT -tutkinnot suoritetaan oppisopimuksena, joka lienee vaikuttanut keskimääräisten kustannusten laskuun. Tämä keskimääräisyys laskennassa kohtelee erityisesti pääomavaltaisia tutkintoja epäreilusti. Esimerkiksi metsäalalla on koneiden/laitteiden kustannusvaikutus todellisuudessa sama perustutkinnoissa ja AT/EAT -tutkinnoissa.

Ehdotus: Erityisesti pääomavaltaisissa AT/EAT tutkinnoissa kustannusryhmän tulisi olla sama kuin perustutkinnoissa.

3. Palautteiden automatisointi

Automatisointi toisaalta tasoittaa koulutuksenjärjestäjien välisiä eroja, kun koulutuksenjärjestäjällä ei enää ole mahdollisuutta vaikuttaa vastausprosentteihin, mutta vastausmäärien jäädessä pieneksi palautteen merkitys häviää. Erityisesti valmistuvat opiskelijat eivät valmistumisvaiheessa ole tavoitettavissa sähköpostitse. Kyselyjen vastausprosentit tulevat jäämään niin alhaisiksi, että kyselyjen tuloksilla ei ole mitään merkitystä käytännössä, jolloin koko kysely tehdään vain rahoituksen määrittämisen vuoksi, eikä tuloksia voi hyödyntää käytännön kehittämistyössä. Nykyinen käytäntö on siis ehdottomasti esitystä parempi.

4. Valma/Tuva-koulutuksen kertoimien korotus

Korotus on perusteltua. Oppivelvollisuuden pidentäminen tuo ohjaustoimintaan ja Valma/Tuva-koulutukseen lisää kustannuspaineita. Ohjaustoiminnassa tarvitaan syvällisempää ohjausta eroamisen ehkäisemiseksi ja Valma/Tuva-koulutuksessa pienempiä opiskelijaryhmiä erilaisten yksilöllisten tarpeiden huomioimiseksi.

Kouvolassa 21.9.2020

Kasvatus- ja opetusjohtaja Veikko Niemi

rehtori Timo Olli